

ЕТИЧЕН КОДЕКС НА БЪЛГАРСКА АСОЦИАЦИЯ ЗА РАСТИТЕЛНА ЗАЩИТА

Българската асоциация за растителна защита (БАРЗ) е независима, доброволна, неполитическа организация с нестопанска цел, която обединява и организира дейността на всички свои членове за развитието и усъвършенстването на пазарните условия в областта на производството и търговията със средства за растителна защита, торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати, семена и други консумативи и въвеждането на съвременните технологични изисквания за опазване на околната среда.

В своята дейност фирмите, работещи в областта на производство и търговия със средства за растителна защита и минерални торове, често се сблъскват с множество проблеми, не само от законов, но и от морално – етичен характер. Значителна част от тези проблеми се дължат на липсата на колегиални и морално-етични норми за фирмено, междуфирмено и личностно поведение в изграждаща се у нас пазарна икономика. По-голяма част от тези проблеми могат и трябва да бъдат решавани по начин, който се основава на професионална етика и морални принципи.

БАРЗ приема настоящия етичен кодекс за добра практика, който чрез заложените в него принципи и норми да регламентира поведението и етичните взаимоотношения на членовете на асоциацията при изпълнение на техните служебни задължения, както помежду им, така и с трети физически и юридически лица, с различни държавни и други институции и учреждения.

Етичният кодекс на добрата практика представлява единна система от правила и норми, които всеки член на БАРЗ се задължава да съблюдава, както и да ги внедри в представяваната от него фирма чрез създаване на система от вътрешно-фирмени правила. Приемането и прилагането на настоящия етичен кодекс издига авторитета на браншовата асоциация и гарантира качеството на предлаганите продукти и услуги от нейните членове. Фирмите, които приемат и прилагат етичния кодекс стават гарант пред обществото и държавата, че с поведението и работата си ще станат основен гарант за стриктно спазване на нормите в областта на торенето, растителната защита и употребата на други консумативи с цел опазване на околната среда.

С приемането, прилагането и спазването на настоящия етичен кодекс от членовете на БАРЗ се създават условия в браншовото съсловие да се наложат принципи и норми на добрата практика, които са задължителен елемент от Европейските практики.

Неспазването на заложените в настоящия етичен кодекс правила и норми от страна на членовете на БАРЗ може да доведе до налагане на санкции, включително и тяхното изключване от асоциацията, а в някои случаи и сигнал към компетентните органи.

Настоящият етичен кодекс на добрата практика е приет от редовно Общо събрание на БАРЗ на 15.01.2016 г. в гр. Хисаря с мнозинство повече от 2/3 от присъстващите редовни члена на БАРЗ, както следва: 50 от общо 97 редовни члена на БАРЗ.

Раздел I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл.1 С настоящия етичен кодекс се установяват основните морални принципи и норми на добрата практика, която изисква етични взаимоотношения между членовете на асоциацията.

Чл.2 Настоящият етичен кодекс е изграден на следните основни принципи и ценности:

1. професионална компетентност и отговорност
2. коректност, честност, лоялност и добросъвестност
3. толерантност
4. взаимопомощ
5. инициативност за непрекъснатото и възходящо развитие на БАРЗ
6. колегиалност
7. законосъобразност
8. равнопоставеност

Чл.3 Всеки член на БАРЗ, който приема етичния кодекс на добрата практика трябва:

1. Да бъде лоялен във взаимоотношенията си с колегите от асоциацията
2. Да бъде лоялен към държавните интереси и строго да спазва и прилага нормативните документи
3. Да бъде лоялен към клиентите и да ги информира коректно, както и да не им представя подвеждаща информация.
4. Да се отнася отговорно към интересите на обществото и държавата.
5. Да спазва принципа за ненарушаване интересите на колегите си, когато те не са в нарушение на законовите норми.
6. Да работи непрекъснато за утвърждаване на добрия имидж на асоциацията и с нищо да не накърнява нейните интереси.
7. Да познава и спазва своите задължения, произтичащи от законодателството, устава на асоциацията и настоящия етичен кодекс.
8. Строго да спазва гореописаните принципи и норми на поведение и постоянно да работи за утвърждаването им.

Чл.4 Етичният кодекс е неразделна част от Устава на БАРЗ и спазването му е задължителна норма за всички членове на Асоциацията.

Чл.5 (1) С приемането на етичния кодекс на добрата практика от Общото събрание, всеки досегашен член на асоциацията приема да спазва този етичен кодекс.

(2) Всеки кандидат за член на асоциацията в молбата си за приемане задължително декларира, че в дейността си ще спазва :

- действащото законодателство в Р България

- Устава

- Етичния кодекс на асоциацията, гарантиращ принципите на добрата практика

Чл.6 Нормите на етичния кодекс са еднакво задължителни за всички членове на БАРЗ – редовни и асоциирани.

Чл.7 Спазването на етичния кодекс се следи от Комисията по етика при БАРЗ, която разглежда случаите на неговото нарушаване и внася в Общото събрание съответните предложения за санкции.

Чл.8 Актуализацията на етичния кодекс се извършва по предложения, отправени към Комисията по етика, която от своя страна ги разглежда и внася за гласуване от Общото събрание. Промените се смятат за приети, ако са приети с 2/3 мнозинство от гласовете на Общото събрание.

Раздел II. ОТНОШЕНИЯ МЕЖДУ ЧЛЕНОВЕТЕ НА АСОЦИАЦИЯТА

Чл.9 (1) Отношенията между членовете на асоциацията се основават на принципа на взаимно доверие, толерантност, етичност и взаимопомощ. Във взаимоотношенията си с трети лица, членовете на БАРЗ също се задължават да бъдат честни и етични.

(2) Забранено е да се оклеветява колега, да се злослови за него и да се разпространяват обвинения от естество, които да му навредят при упражняване на професията и в личен план.

(3) Професионални разногласия между членовете на асоциацията не могат да бъдат предмет на публични полемки.

(4) Недостойно е член на асоциацията да zlepоставя колегите си чрез преценка и критика на дейността им или чрез изказвания срещу личността им.

Чл.10 Член на ръководни органи на БАРЗ няма право под никаква форма да използва положението си в асоциацията за получаване на каквото и да било предимство или облаги за ръководената от него фирма.

Чл.11 За неетично се смята подаването на немотивирани и оклеветяващи жалби и доноси до Комисията по етика на БАРЗ.

Раздел III. НАЗНАЧАВАНЕ НА СЛУЖИТЕЛИ

Чл.12 Ръководител на фирма няма право да привлича на работа във фирмата си за работа по съвместителство служител от друга фирма, ако не е получил писмено съгласие за това от досегашния работодател на служителя.

Чл.13 При наемане на постоянна работа на служител от друга фирма, член на асоциацията, ръководителят на приемащата фирма се задължава под никаква форма да не му дава по-високо месечно възнаграждение от досегашното сумарно трудово възнаграждение за срок от три месеца. Това ограничение не важи, ако има писмено съгласие от страна на досегашната фирма-работодател.

Чл.14 В случай, че фирмата е инвестирала в повишаване на квалификацията или е финансирала обучение, свързано с непосредственото изпълнение на трудовите задължения на свой служител, при преминаването на същия на работа в друга фирма, член на БАРЗ, досегашният работодател може да поиска обезщетение от приемащата фирма, съответстващо на тройния размер на направените разходи за обучение на служителя.

Чл.15 Работодателят е длъжен да дава мотивирана и обективна преценка за свои служители при издаване на характеристики.

Чл.16 Членове на БАРЗ при осъществяване на дейността си следва да осигурят, че техен служител не може:

1. да бъде наеман или да приема възнаграждение от друго физическо или юридическо лице по повод на стопанска дейност, сходна с дейността на фирмата – работодател, освен ако не му е дадено изрично писмено съгласие за това
2. служител не може да получава лични облаги (освен възнаграждение от фирмата-работодател) от дадена търговска дейност или извършена услуга, предприета от името и за сметка на фирмата – работодател. Също така не може да приема парични суми или подаръци, освен в случаите, когато тези подаръци представляват рекламни материали без утилитарна стойност.
3. фирмите – членове на БАРЗ следят за спазването от своите служители отговарят на принципите на този етичен кодекс и устава на асоциацията. За целта служителите им се уведомяват за настоящия етичен кодекс и с

подписване на декларация приемат да го спазват, а с това и да изпълняват принципите и нормите на добрата практика.

Раздел IV. ИНФОРМАЦИОННА ЕТИКА

Чл.17 Ръководителите на фирмите трябва да проявяват лоялно отношение и да не принуждават преминали от друга фирма служители да разкриват поверителна информация, свързана с предходните им трудови задължения, както и да ги използват за извършване на дейност, насочена срещу досегашните им работодатели.

Чл.18 Некоректното представяне на информация или подаването на невярна и подвеждаща такава, както за собствената си дейност, така и за дейността на други фирми – членове на БАРЗ е в разрез с етичните норми и се счита за грубо нарушение, което подлежи на строго санкциониране.

Чл.19 Членовете на БАРЗ не са длъжни да дават и от тях не може да се изисква информация, която е вътрешна и може да представлява търговска тайна на фирмата.

Чл.20 Всяка фирма – член на БАРЗ трябва да уведомява чрез асоциацията останалите фирми в случай, че научи информация, която накърнява интересите на асоциацията като цяло или на фирми, нейни членове.

Раздел V. ЛОЯЛНА КОНКУРЕНЦИЯ

Чл.21 Всички членове на БАРЗ – редовни и асоциирани се задължават най-стриктно да спазват Закона за защита на конкуренцията, за което освен по предвидените от закона санкции, носят отговорност и пред асоциацията.

Чл.22 Недопустими са каквито и да било действия или поведение при осъществяване на стопанска дейност, които са в противоречие с нормите на добрата практика и увреждат интересите на конкурентите в отношенията помежду им или в отношенията им с клиенти.

Чл.23 (1) Недопустимо е манипулативното и заблуждаващо предлагане на цени на стоки и услуги, несъответстващи на обявените в общите условия за продажба.

(2) Недопустимо е предлагането на стоки и услуги със занижени качества с цел понижено ценообразуване и манипулативно привличане на клиенти.

Чл.24 За неетична се смята всяка реклама или друга публична изява, създаваща невярна или преувеличена представа за качеството, условията и характера на извършваната дейност.

Чл.25 Фирмите от асоциацията се задължават да спазват стриктно законодателството на Р България. Нарушаването на законите и разпоредбите с цел лично облагодетелстване или получаване на конкурентни преимущества се смята за грубо нарушаване на условията за членство в асоциацията.

Раздел VI. КОМИСИЯ ПО ЕТИКА

Чл. 26 (1) За спазването на Етичния кодекс на добрата практика и разрешаване на възникнали с прилагането му казуси към БАРЗ се създава Комисия по етика в състав от седем души.

(2) Членовете на Комисията по етика се избират от Общото събрание за срок от две години.

Чл.27 (1) Комисията по етика разглежда постъпилата информация и жалби, свързани със спазването на настоящия етичен кодекс.

(2) Ако член на Комисията е страна по постъпила жалба, същият не участва в разглеждането ѝ.

(3) Комисията по етика е длъжна да уведоми ответника по жалбата, да го изслуша и да прецени и неговите обяснения.

Чл.28 Всяко заинтересовано физическо или юридическо лице може да внесе жалба в Комисията по етика.

Чл.29 При установено от Комисията по етика неспазване на този етичен кодекс, тя изготвя съответното предложение до Общото събрание на БАРЗ за налагане на санкции на нарушителите, включително за отнемане на даден лиценз или за изключване от асоциацията.

Чл.30 Председателят на асоциацията по право е и член на Комисията.

Чл.31 Комисията по етика е длъжна веднъж годишно да отчита дейността си пред Общото събрание на БАРЗ.

Раздел VII. ОСНОВНИ ЕТИЧНИ ПРАВИЛА НА ЧЛЕНОВЕТЕ НА БАРЗ

Чл.32 Основните етични правила на членовете на БАРЗ са:

1. Производители на препарати за растителна защита (ПРЗ), и торове и други консумативи, както и техните представителства нямат право да продават директно на крайни клиенти.
2. Изграждане, поддържане и спазване на три степенна система за дистрибуция на ПРЗ – национална, регионална и зонална.
3. Регионалните и зоналните дистрибутори извършват консултации и продажби на производителите. Те осъществяват своята дейност съответно в областта или общината.
4. Националните и регионалните дистрибутори - търговци на едро с ПРЗ следва да разполагат със собствени, а зоналните дистрибутори може и с наети складове, специализирани превозни средства с АДР и консултанти с квалификация, съответстваща на културите в района и оборота.
5. Зоналните дистрибутори да имат също консултанти съгласно Директива 128/2009 и да могат да използват под наем складове.
6. В края на всяка година в срок до 10 –ти декември всички участници на пазара да информират БАРЗ за нелоялни клиенти, като същите изцяло носят отговорността в случай, че подадената от тях информация е неверна. Обобщението от всички подадени данни се публикува на сайта на асоциацията в срок до 15 януари на следващата година.
7. Всички участници на пазара са длъжни да продават само официално разрешени ПРЗ, торове и семена. При липса на продукти за защита информират БАРЗ, за да предприеме необходимите мерки за решаване на проблема с БАБХ/МЗХ.
8. Консултантите, работещи във фирмите – дистрибутори, които притежават необходимата квалификация подпомагат безвъзмездно земеделските производители при попълване на дневника на полето.
9. Членовете на БАРЗ нямат право да предлагат технологии за опазване на растенията, които увеличават необосновано употребата на ПРЗ.
10. При спорове между дистрибутори – членове на асоциацията страните изпращат жалба до Управителния съвет, която се разглежда на първото заседание на УС.
11. Забраняват се картелните споразумения между фирмите. Всички условия на продажба – цени, отстъпки, бонуси, награди и други се обявяват публично в търговските споразумения: условия на продажба, оферти и договори.

12. Забраняват се всякакви форми на финансово обвързване на клиенти със скрити бонуси и масови екскурзии, освен такива с цел технически срещи и обучение.

13. Конкуренцията се изразява в предлагане, обслужване, технически съвети, навремени комплексни доставки и други, обявени официално в офертите.

14. Забранява се рекламата на технологии, завишаващи употребата на пестициди и водещи до риск от остатъчни количества в продукцията. За всички потенциални последици от прекомерната употреба, дистрибуторът е длъжен да уведомява клиентите.

15. Забранява се продажбата на неразрешени и контрабандни продукти.

16. При проблеми в зависимост от естеството им се информира управителния съвет и председателя, които от своя страна взимат мерки за уведомяване на компетентните държавни органи.

17. При организиране на протестни действия всички членове задължително съгласуват действията си с решенията на управителния съвет и председателя.

18. Спецификата на извършваната от членовете дейност, свързана с боравене с опасни вещества за хората, животните и околната среда не позволява допускането на глобализъм при дистрибуцията, манипулирането и употребата на ПРЗ. Управителният съвет и всички членове съответно се борят против такива тенденции в страната и не допускат практики, характерни за конвенционалната търговия.

19. Правилата са еднакви и задължителни за всички членове без значение на оборот, капитал и място в системата. Големите в бранша са длъжни да опазват и подпомагат малките, но коректни участници от системата.

20. Чужди фирми- дистрибутори от останалите страни членки на ЕС се допускат да бъдат част от асоциацията, в случай, че приемат спазването на правилата на етичния кодекс и устава и получават необходимата подкрепа за развитието си на пазара.

21. Членовете на БАРЗ следят за стриктното спазване на законовите и подзаконовите нормативни актове от страна на дистрибуторите от трети страни, които не са членки на ЕС и желаят да оперират на територията на България.

Раздел VIII. ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Етичният кодекс влиза в сила от момента на приемането му с 2/3 мнозинство от Общото събрание на БАРЗ.

§ 2. За повторно действие се счита повторно извършено действие в рамките на две години.

§ 3. Всеки член на БАРЗ има право да получи помощта на Асоциацията срещу некоректната страна.

Приложение 1

Списък от наказания и санкции, прилагани при нарушаване на Етичния кодекс на добрата практика:

- предупреждение
- последно предупреждение (преди налагане на по-тежки наказания)
- отнемане правото на глас в Общото събрание за определен срок или завинаги
- изключване от Асоциацията за определен срок или завинаги, в зависимост от тежестта на провинението

- при повторно нарушение периода на наказанието се завишава двукратно или се преминава на по-високата степен на наказание
- искане отправено към МЗХ/БАБХ за отнемане на свидетелства, лиценци, разрешителни за определен срок или завинаги, както на членовете на Асоциацията, така и за нечленуващи, но упражняващи такава дейност лица, в случай, че последните са нарушили законодателството, което урежда тази материя. Информирание на съответните държавни институции и производители за отправеното искане.